

Nota van de Nederlandse Ambassade te Brussel (3 Februari 1951)

Source: Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, Amsterdam. NVV - J.G. van Wouwe 1945-1973. Stukken betreffende Europese en internationale organisaties. Stukken betr. het Schuman Plan. 1950-1954. Diverse commissie. 1950-1952, 106.

Copyright: Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis / International Institute of Social History

URL: http://www.cvce.eu/obj/nota_van_de_nederlandse_ambassade_te_brussel_3_februari_1951-nl-6a1b21ce-335f-48f0-82b5-9627c6393d4b.html

Publication date: 23/10/2012

Publieke opinie over het Plan Schuman - België (3 Februari 1951)

(Overzicht van de Nederlandse Ambassade te Brussel)

De Belgische pers oppervlakkig lezend, zou gemakkelijk geconcludeerd kunnen worden, dat de Regering het Schuman plan steunt en de betrokken industrieën het tegenwerken. In het bijzonder zou de steenkolenindustrie niet van plan zijn de pool te aanvaarden, waardoor de uitzonderlijke positie, die zij in België inneemt, zou kunnen worden gebonden aan beslissingen, die niet op het haar vertrouwde terrein van de binnenlandse politieke verhoudingen liggen.

Deze zienswijze wordt echter tegengesproken, vooral door bladen - zoals LA NATION BELGE - die met de betrokken industrieën een nauw contact hebben. Dit blad b.v. is van mening, dat de Belgische staal en steenkoolindustrieën in beginsel met het principe van een Europese pool accoord gaan, maar bang zijn voor zekere gevolgen daaraan verbonden.

Vrij zeker is, dat ook niet in de Regering volledig overeenstemming bestaat ten aanzien van de wenselijkheid, mede te werken aan de realisatie van het plan, hetgeen verschillende artikelen in de pers verklaart, waarin critiek voorkomt door aan het bewind zijnde Ministers of ambtenaren geïnspireerd.

In feite moet de tegenstelling anders worden gezien. Men vindt niet zozeer voor en tegenstanders van het Schuman-plan als zodanig, maar wel twee uiteenlopende meningen over de politieke strekking, die aan het systeem ten grondslag zou kunnen liggen. Een onderscheid wordt in België vaak gemaakt tussen de oorspronkelijke gedachte van Schuman en de uitwerking door de heer MONNET. De Schuman-idee zou liberaal zijn en vooral marktexpansie, coördinatie en integratie van productiemiddelen, etc. ten doel hebben, terwijl het Monnet idee socialistisch zou zijn en uiteindelijk een "nationalisatie" (of internationalisatie) der industrieën zou voorstaan.

De hoop van de industriëlen is op de Schuman idee gevestigd, terwijl de verwachtingen van diegenen, die een socialistische wereldorde voorbereiden, zoals b.v. de arbeidersorganisaties, naar de Monnet idee uitgaan. De Belgische Algemene Federatie van Werknemers heeft in een memorandum aan de Regering de eis gesteld, dat een organisatie in het leven zou worden geroepen:

"1. qui implique une direction de l'économie dans un sens absolument opposé à l'action politique qu'ont pratiquée les cartels patronaux;

2. que les organisations ouvrières soient étroitement liées à tous les organes de direction."

Zoals het met de meeste economische problemen in België gaat, heeft dus ook dit vraagstuk een binnenlands politiek aspect gekregen, dat in de komende maanden - misschien niet alleen in de economische pers, maar ook in de algemene pers en in de Regeringskringen - meer op de voorgrond zou kunnen treden. Een polemiek hierover is reeds aan de gang tussen het dagblad Le Peuple en La Nation Belge.

Waar het Schuman plan oorspronkelijk dan ook slechts à titre de renseignement in de pers werd vermeld, bijna uitsluitend bestemd voor technici, is het thans een probleem geworden, waaraan vele journalisten nu en dan hun krachten wijden. Men moet dan ook zeer voorzichtig zijn met de in de Belgische pers geuite meningen, waarvan de meeste op gebrek aan precieze kennis en zeer vage gegevens zijn gebaseerd en snel aanleiding tot de meest uiteenlopende amateurtheorieën geven.

Opgemerkt dient te worden, dat de economische en financiële pers uiteraard beter nieuws verschaft dan de algemene dagbladpers.

Een belangrijk gedeelte van de Belgische publieke opinie (althans het katholieke en het liberale) vreest

uitermate het overdragen van een deel van de Belgische soevereiniteit aan een Haute Autorité, die misschien beslissingen zou kunnen nemen inzake de interne aangelegenheden van de Belgische industrieën. Men vindt dus hier dezelfde bezwaren, die maanden geleden in Engeland door de Labour Party werden geuit en die toen in de Belgische pers sterk werden gelaakt. Nu bij de eerste praktische toepassing van de Europese integratie puntje bij paaltje komt, komt men in België als vanzelfsprekend op de soevereiniteitsidee terug.

Het socialistische deel der publieke opinie - dat dus meer sympathiek staat tegenover de intrinsieke inhoud van het plan - kan zich eigenlijk alleen maar hiermede verenigen, indien de steenkoolindustrie gesauveerd wordt, of liever indien de slecht renderende mijnen – Mons, Charleroi en Luik - op één of andere wijze gesubsidieerd blijven, daar lagere prijzen zonder sterke subsidie sluiting der mijnen betekenen, waardoor de in de Borinage en het Luikse wonende mijnwerkersbevolking zonder bronnen van bestaan komt.

Aangezien de Belg nooit erg nationaal-voelend is geweest en de idee "Europeaan" te worden hem eigenlijk gezegd vrij koud laat (voor alles is hij "ik"), wil dat zeggen, dat hij niet bereid is de grote offers te brengen, c.q. in het onderhavige geval zijn industrie aan de Europese aan te passen.

Al het bovenstaande behandelt, wat in de pers wordt geschreven en waarop het publiek - de lezers - reageren. Toegevoegd moet echter worden, dat het probleem van het Schuman-plan buiten de aandacht van de lezers sfeer en van de massa ligt. Een echte publieke opinie bestaat bijna niet, veel meer moet men het zien, dat een zeker deel der geïnteresseerden de pers als spreekgestoelte beschouwen. In elk geval is zeker, dat het Schuman-plan van Franse oorsprong zijnde, reeds a priori op een betere ontvangst kon rekenen dan wanneer de oorsprong Londen of Den Haag ware geweest.

De "man in the street" begint maling te krijgen aan alles wat plan is en van alle plannen, die in omloop zijn, is waarschijnlijk het Schuman-plan het minst bekend.

3 Februari 1951.